

Македонската народна пѣсенъ.

Безспорно е, че най-големо доказателство за единствеността и народностния копнеж, за съзнанието и духа на населението во всяка страна съ народният пѣсенъ. Той е още по-характерен и изразителен съ своите външни и особености въ езиковия и звуковия хармоничен, който изразява обичаи, били, наредби и чувства на народния копнеж, скръб, страдания или ценни прояви на своя народни борби. Съ такава пѣсен и особено тъй на братъ Миладинови от Струмица и др. се възникна още пѣсере и българите въ Македония.

Характерна е и народната музика въ Македонската пѣсенъ, поради индивидуалните особености на преживявания моменти. Музиката и на всяка инородна литературна реалност, тяхната музика се различава, като майка родолюбивост въ любовния пѣсенъ. Това е и основният ценни елементи, които запазили техния народностен произход въ обичаите на духовната култура и се вродена патристична художественост за копнеж и съзнанието през външното духовно и политическо работство.

Ние имаме много македонски народни пѣсен и от по-ново време, въ които истинното българско население се своето будно народностно съзнание, непринудено е изразило и своя копнеж съ романтично лирично чувства, като музиката на своя идеал възбуден при всяка по-чувствителен, подвиг и проява през революционното освободително движение от 1893 г. въ всяка страна. Тук са, например, следните:

Много от тези безсиртни народни български песни
 в Македония, когато и през най-суровия Тиранически
 руски режим се издигаха и съществуват като Гранитна
 стена, в която се разбиваха всички вражни удари и
 домогвания, насочени да омаломощат, да подценят
 и да сломят българщината, поради изключителният
 политически събитий, останала незаписана. Много от
 тях ще изгубят, веднъж с тяхните възстановени обре-
 менци пълзи, които ефикасно намаляват, ^{като} ~~и~~ ^{записват}
 в Гроби и своа репертуар от мирни басени на
 народната и духовна културна Гордожа в Македония.
 Едни от тези песни се записани, други неотно и Но-
 Тирани се повтарят музикални варианти и приети,
 се което е записана и тяхната основна характерна
 езикова и диалектна стойност, като мирни
 писменни народни паметници. Пълзи, което е записано е
 разпространено в разни издания. Излезе сборник, обаче, ^{понама}, ^{за да}
~~когато и застарели~~ ^{когато и застарели} ~~беше съвременният~~ ^{беше съвременният} ~~на това място~~
 в родната ни - Македония, особено менит, които през всички
 семейни убоженя, гоудни, сватби, вечеринки и други весел-
 би, всички намириха писани. Аз пълзи воденебелта в
 мажурити си, но и сега в ~~капелната~~ ^{капелната} си възраст
 се извествуват Горди при разни случаи да ни поитат
 и да ни разговествуват до полудни. Останалите ~~първи~~
 от тях, като обикновени ~~изкривявания~~ ^{изкривявания} на маке-
 донската нар. българска ~~песен~~ ^{песен}, ~~трябва да се из-~~
~~ползват~~ ^{ползват}, за да имаме и един ~~плен~~ ^{плен} ~~сборник~~ ^{сборник},
 който да служи за ~~плен~~ ^{плен} ~~архив~~ ^{архив} на макед. нар. ~~песен~~.
 Пълзи особено се виежда в дъга на сведущият по тази
 материя личи. ~~Няма архивна песен на~~

изявките също-
 дайки избор на
 макед. нар. ~~песен~~
 се освободил ~~на~~
~~песен~~ ^{на} ~~тово~~
~~изявление~~ ^{изявление} ~~и др.~~
~~западен~~ ^{западен} ~~виреи~~
~~Технизи~~ ^{Технизи} ~~българска~~
~~родна~~.

Зесто наши добри хронисти и литератори в рецензиите си ни употребяват, не имаме записани под 4-книжни македонски блогар. народни песни. Но тѣ същевременно и сѣ тѣти съобщаватъ, не рѣдко брѣ отъ тѣхъ песни били записани и умишлено протѣчени и издадени отъ заинтересовани срѣдни толпици и музиколози.

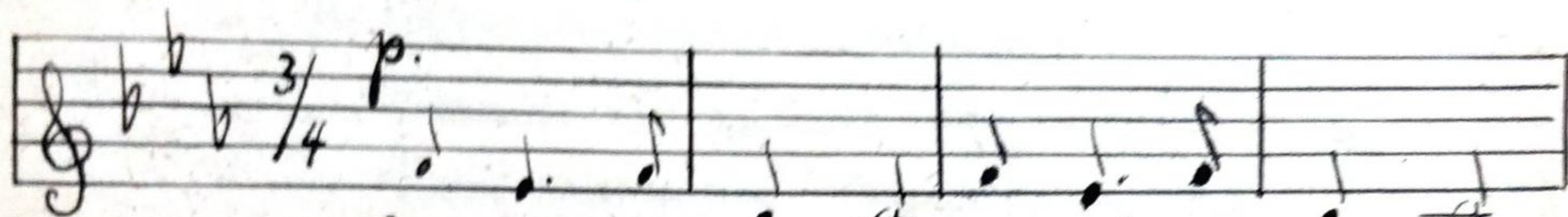
Второе, не имаме гости сборки отъ наши видни учени и професори - филолози. Имамъ така само и нѣколко ценни сборници сѣ попирали макед. блогар. нар. песни отъ наши тѣ. добри компонисти и музикални авторитети вѣ блогария. Особено сѣ ценни и теоретичниятъ изданието въ държавитѣ образи на добри Христѣ вѣ Бисерниятъ сборникъ отъ 66 нар. песни на македонскитѣ блогари - издание на македонскитѣ научни институтъ 1931. Тѣтѣ търбуваме да допишете свободата на македония, за да отиде некуда народи, да рече много неговитѣ мирни ценности вѣ много негатици отъ никого стар. народни песни, за да даде отъ не силена аргументирация изрази на доводѣта си и противѣ съветитѣвенитѣ свободни извратности отъ нѣрѣнитѣ музиколози, като Фирорджиевѣ, Маношковѣ и др. тѣмъ подобни.

Нека признаемъ, обаче, не тѣхъ завидно - ценни трудове сѣ прѣснати вѣ разни списания и вѣ отѣлни издания. Парича тѣти, трудно става и използването на, особено нелепѣ, за срѣдно-Колекта младежѣ.

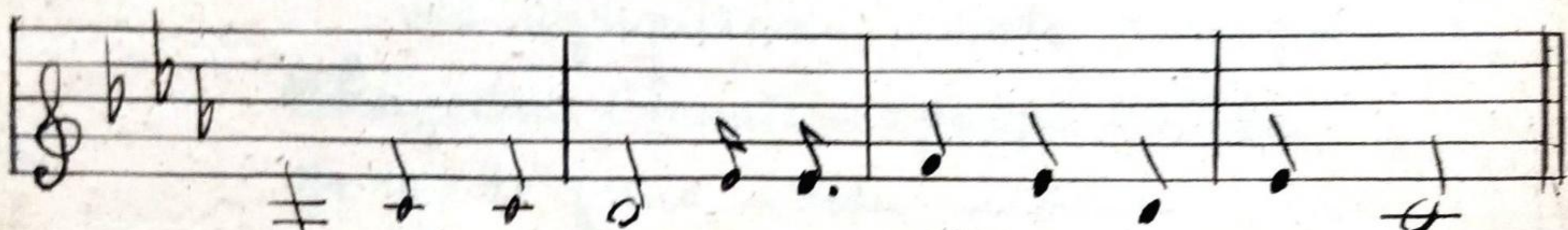
Како такава, именно, текстурно и поднаследство и долу
и на читателите на с. „Илустрации Илустрации“ - популарна.

Копнежи

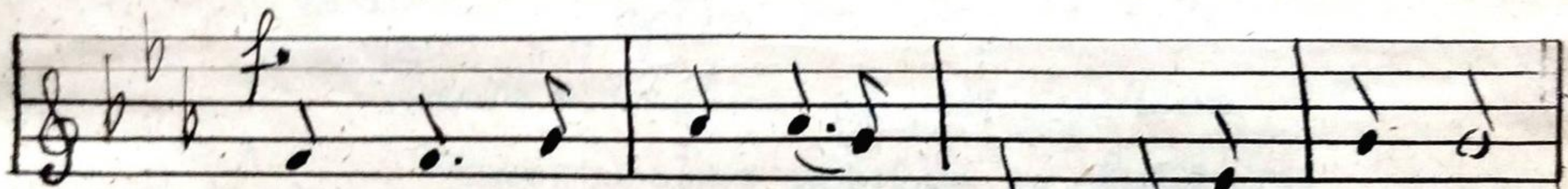
Moderato

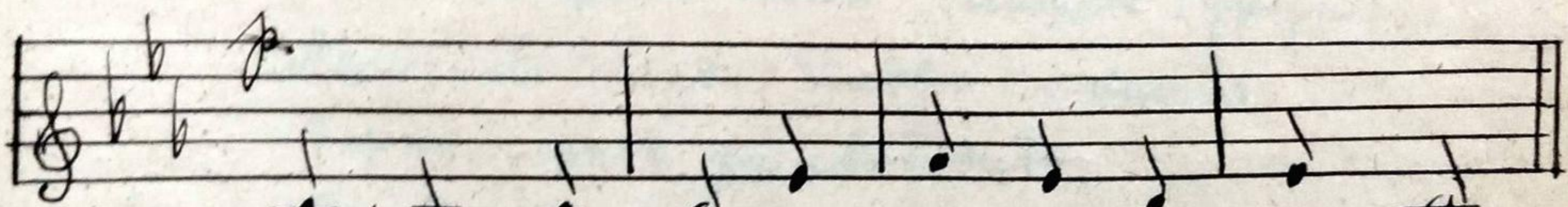
Ре-ших да ста-нам до-стой-но ра-до

и ма-ке-до-ни-и, мои-та ро-ди-на.

С' баи-ракс у-кра-сенг в' дѣ-спати рѣ-ка

Сла-вно да го-ниме тур-ски по-ро-ди.

Реших да станам достојно радо

и Македониј - мојта родина.

С' баиракс украсенг в' дѣспати рѣка

Славно да го-ниме турска порода.

О, вий българи, слави потомци
на Самуили, Крум, Аспаруха.
Грабнете сабли и пущки тънки
и към Булкана хвърнете всички!

Всичко не се турятъ душмански мъжи,
като шипови, Гурци лукави.

В' Подручъ - Кале, в мрежи заидани
и въ изгиратиха много българи.

Свещеникъ Станатъ - хрибри войводи,
не ще да знае мъжи, неволи.

И брзи спасение отъ насъ момчета,
и иска стрелно да сберемъ рета.

Гесѣ е Голѣма за насъ момчеша,
и убога умирѣе мъжки за свободата.

Помебъ и Матовъ - преславни дейци,
Патарчевъ всички - смачете Турци!

Лесичковъ Твърди: Хаджи Николовъ
герни перите за свободата,

За Македония - родина клета
и оти лѣтъ слави гурци.

Следущиятѣ две пѣсни: Катерина бѣла прилежан-
ка и „Челданица и свикорѣ“, като старонародни, съ ха-
рактерни съ особеноститѣ на кукушкия наречие, както
е ги слушали и заповина в детинството си отъ май-
ка си Софий и баба си в Кукушъ. Като такова, съ отъ

Знаменитостта ~~Катерина~~ и поредна романтичната в най-старото
народни песни на българ. население в Кукуз. Като
солови народни песни, поради звуковият удебелен и
пробляганост в баритуната при птенето ^{обича} ~~на~~ ^{укази}
се, че не е лесно да се определи такта за точното ~~на~~
потиране. Ето защо, ще ги представя само като
народно поетично творение на българ. прерв в Ку-
куз.

Катерина била прилежанка.

Катерина, била прилежанко,
Армаса се била Катерина,
Армаса се за московски краля.
По армаса^т, Бот'ме, Третото вечерь.
Зборь чинихи за таткава сватба,
Вз недела сватба - таткава сватба.
Предь сватбата, гуди, уфь питокутз,
Чини метз на баня да иде,
Да си ми глава, руса коса,
Руса коса за млада мивести.
Киниса си била Катерина,
Си закара робове, робини,
Робовеи пети да и метатз,
Робиниот крило^х да и държатз.

х) Понити на роклята.

Отъ далеко вие се пробие:
 Е, бре Турке, мило бандучие!
 Върн, върн каже шекерма
 За моитѣ робове и робини.
 Пугай веле Турке бандучие:
 Катерино, бѣла прилежанко,
 Не прилегаи за бѣла българка,
 Пукъ прилегаи за дилбер ханъшка.
 Разлюти се бѣла Катерина,
 Ма извади она колаж сабѣ.
 Завертея она, удари го,
 Му отсече глава го риненѣ.

Угледница и свикоръ.

Угледнице, снѣхо, мила снѣхо,
 Що си толкозъ, снѣхо, кахърли?
 Отъ що ти се, снѣхо, додѣло?
 Дилъ отъ ружокъ, вилери готвенѣ,
 Или отъ вино, ракиѣ точенѣ,
 Или отъ често гости посрещанѣ?
 Пугай веле млади Угледница:
 Вараи, тейко, тейко старъ свикоро,
 Дилъ нищо не ми се додѣло,

Ни отъ ружокъ, вилера Готвеное,
 Ни отъ гесто Гостя посрецаное,
 Ни отъ вино, рахид точеное.

Плукку сумъ е, Тейко, ризмислила
 За Твоютъ сина, пойти първа любовъ
 Дуль е криво, ниле чурболо.
 Сега време деветъ ми години,
 Какъ отиде на силната войска
 Не го знаеме дали си е криво.

Иди Тейко, в Стимбул гармина
 Да си кутимъ просимко посекме.
 Едно за тебе, друго за мене.
 Да си станемъ ние два просака
 Ти да отидемъ по света дилекъ
 И да търсимъ Угланг - добъръ топакъ.

И трѣтнеле отъ село на село,
 Че сѣтнеле Московската земъ.
 Ни студна пѣтина крий едно село
 Драйкина води наливаме,
 Во раце и два злитни пѣрике.

Тосакихи води да си пидимъ.
 Плукатъ веле цорни драйкини:
 Хайде отъ Тухъ, бре, цорни цибѣни,
 Отъ Тухъ ние Углангъ млада,
 Углангъ и Углангъ млада топикъ.

Ка си тун оти, ки разбра,
 Си отиде на Угланови порт.
 Само сега оти и си плаче,
 Ама нищо оти не земават.
 Само сикат Углана да видат,
 Да го видат, дума да му кажат.

Пучаи веле Углан - добри юнак:
 Да се кажат при мене да дойдат,
 Да ги видува какви лове си с.
 Ги пукна, оти се кача.
 Са видва оти, си позна.
 Запривтаа како са си биле.

Варна, 1. III. 1941 г.

Хр. Христов